

ถุงอุ่นใจคลายหนาว (HAPPY WARMING BAG)

สุวรรณณี นาคะ, ประภา อารีย์กับ
ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี กรมอนามัย

เป้าหมายและวัตถุประสงค์/แรงบันดาลใจ

การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพในด้านส่งเสริมการเกิดและเติบโตคุณภาพ เป้าประสงค์คือ ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย มีการขับเคลื่อนนโยบายในเรื่อง มหัตถุประสงค์ 1000 วันแรกของชีวิต โดยการส่งเสริมการตั้งครรภ์ คุณภาพ การดูแลผู้คลอดให้ปลอดภัยและการดูแลทารกแรกเกิดโดยเฉพาะในช่วง 2 ชั่วโมงหลังคลอด พบว่า ภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทารกแรกเกิดเสียชีวิตร้อยละ 25-50 ทารกมีภาวะแทรกซ้อนหรือมีอาการเจ็บป่วยได้ ซึ่งการป้องกันภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิด มักใช้เครื่องให้ความอบอุ่นแบบแผ่รังสี (Radiant warmer) แต่มีข้อจำกัด ราคาแพง ใช้เฉพาะทารกแรกเกิดที่มีความผิดปกติ ดังนั้นกรณีทารกแรกเกิดจำนวนมาก การห่อตัวทารกด้วยผ้าสำลีหรือผ้าขนหนู อาจไม่เพียงพอ ต่อการป้องกันการสูญเสียความร้อน จึงได้จัดทำถุงห่อตัวทารกแรกเกิดและพัฒนาเป็นนวัตกรรมถุงอุ่นใจคลายหนาว ซึ่งเป็นถุงผ้าบรรจุธัญพืช (ถั่วเขียว) ที่มีราคาถูกและมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้สำหรับเคลื่อนย้ายทารกแรกเกิดปกติไปอยู่กับมารดาในหอผู้ป่วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิด

กระบวนการสร้างนวัตกรรม

ถุงอุ่นใจคลายหนาว ขนาด 35 x 75 ซม. เย็บด้วยผ้า 3 ชั้นได้แก่ ผ้าฝ้ายชั้นนอก 2 ด้าน ตรงกลางใช้ผ้านาโน ด้านในของถุงผ้า ขนาด 35 x 50 ซม. ทำเป็นถุงใส่ถั่วเขียว 1,000 กรัม ติดซีปตรงกลางด้านหน้า ส่วนผ้าปิดด้านหน้า ขนาด 35 x 40 ซม. และ 35 x 25 ซม. เย็บซ้อนติดกันโดยชั้นเล็กอยู่ด้านในใช้ทำเป็นถุงใส่ถั่วเขียว 200-300 กรัมแล้วแต่ขนาด ชั้นใหญ่ปิดทับเพื่อเพิ่มความอบอุ่นให้กับทารก

ผลสำเร็จของนวัตกรรม

ผลการทดสอบประสิทธิภาพ โดยการเปรียบเทียบภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดปกติระหว่างการห่อตัวทารกกับการใช้ถุงอุ่นใจคลายหนาวพบว่า ทารกแรกเกิดปกติที่ใช้ผ้าห่อตัวมีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ ร้อยละ 10.7 ส่วนทารกแรกเกิดปกติที่ใช้ถุงอุ่นใจคลายหนาวมีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำลดลง ร้อยละ 1.5 ซึ่งจำนวนทารกที่มีภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ ส่วนใหญ่ พบว่าทารกที่ใช้ผ้าห่อตัว คลอดโดยวิธีผ่าตัด ร้อยละ 62.71 และเมื่อเปลี่ยนเป็นถุงอุ่นใจคลายหนาว พบในทารกคลอดปกติมีน้ำหนัก 2,500-3,000 กรัม ร้อยละ 37.50

ประเมินผล/คุณค่าของนวัตกรรม

การประเมินความพึงพอใจในการใช้ถุงอุ่นใจคลายหนาวของบุคลากร พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 81.8 รองลงมามากที่สุด ร้อยละ 18.2 ซึ่งการที่บุคลากรมีความพึงพอใจในการใช้ถุงอุ่นใจคลายหนาวเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลทารกได้อีกทางหนึ่งด้วย

แนวทางการขยายผลหรือพัฒนาต่อยอด

การนำไปใช้ประโยชน์ พยาบาลห้องคลอดควรนำถุงอุ่นใจคลายหนาวไปใช้ในการเคลื่อนย้ายทารกแรกเกิดปกติไปอยู่กับมารดาในหอผู้ป่วยและการรับทารกแรกเกิดหลังผ่าตัดคลอด เพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดปกติได้ในระดับหนึ่ง การขยายผล หากนำไปใช้ในห้องคลอดหรือห้องผ่าตัดในโรงพยาบาลอื่น ควรปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ในประเทศอาเซียน (มีเทคโนโลยีใช้ไม่เพียงพอสำหรับทารกแรกเกิด) ที่มาศึกษาดูงานที่ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

คำสำคัญ : ถุงอุ่นใจคลายหนาว ภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ ทารกแรกเกิดปกติ